

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Skåne län

September 2017

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Skåne län.....	4
Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen	5
<i>Näringslivet i Skåne</i>	5
Småföretagsbarometern – Skånes län	7
<i>Konjunkturindikatorn</i>	7
<i>Sysselsättning</i>	10
<i>Orderingång</i>	11
<i>Tackat nej till order</i>	11
<i>Omsättning</i>	13
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	13
<i>Företagens prisförväntningar</i>	14
Expansionsutsikter och hinder för expansion	14
<i>Konjunkturrisiker</i>	16
<i>Politiska risker</i>	17
Skånes fyra regioner.....	18
<i>Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn</i>	18
<i>Skånes fyra regioner – sysselsättning</i>	19
<i>Skånes fyra regioner – orderingång</i>	20
<i>Skånes fyra regioner – omsättning</i>	21
<i>Skånes fyra regioner – lönsamhet</i>	22
Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet	23

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Skåne län

- **Småföretagskonjunkturen** i Skåne län har sjunkit från en konjunkturindikator på 85 vid mätningen 2016 till 76 i årets mätning. Skåne har fortfarande en stark konjunktur med ett sammanvägt netttotal som är högre än riksgenomsnittet på 74.
- **Sysselsättningstillväxten fortsätter öka** i Skåne. Nettotalet för 2017 hamnar på 13. Av samtliga företag i länet har 22 procent ökat antalet anställda samtidigt som 9 procent har minskat antalet anställda de senaste 12 månaderna.
- Nettotalet för **orderingången** minskar i Skåne län, från 36 i fjol till 31 i årets mätning. Det är något lägre än rikets netttotal på 32. Av samtliga småföretag i länet har nästan hälften, 49 procent, ökat sin orderingång de senaste 12 månaderna.
- **Omsättningstillväxten** i Skånes län har minskat sedan mätningen 2016, men ligger kvar på ett högt netttotal och i nivå med riksgenomsnittet. Omsättningen har ökat i 51 procent av företagen i länet, samtidigt som den har minskat i omkring var femte företag. Detta ger ett sammanvägt netttotal för omsättningstillväxten på 32.
- Årets mätning visar att länets netttotal för **lönsamhet** ligger något under rikets netttotal, 23 respektive 24. Lönsamheten har förbättrats hos 41 procent av Skånes småföretag samtidigt som den försämrats hos 18 procent under de senaste 12 månaderna.
- Företagen i Skåne län upplever goda möjligheter att växa framöver. Av samtliga företag i länet bedömer 69 procent att de har **utsikter att expandera** på sikt. Dessutom kan vi se att nio av tio företag i länet vill växa.
- Brist på lämplig arbetskraft är det största **tillväxthindret**. Nästan var fjärde företag, 23 procent, uppger detta som största hinder, vilket överensstämmer med riket som helhet. Tuff konkurrens och höga arbetskraftskostnader är de främsta hindren för 17 respektive 16 procent av företagen i Skåne.
- **Den största politiska risken** är potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter vilket också är i linje med riket som helhet, 30 respektive 33 procent. Ökade skattekostnader upplevs som den främsta risken för 28 procent av alla småföretag i Skåne. Jämfört med riksgenomsnittet är det fler företag i Skåne som inte ser någon politisk risk, vilket avspeglar det goda konjunkturläget i länet.

Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen

Den svenska tillväxten mätt som bruttonationalprodukten, BNP, växte med 3,2 procent under 2016. Konjunkturläget i Sverige har fortsatt att förbättras och ekonomin har haft en bra utveckling med stigande sysselsättning och stark BNP-tillväxt som följd. BNP-tillväxten föll dock tillbaka något under 2016 jämfört med 2015 då BNP-tillväxten var 4,1 procent. Detta var också i linje med 2016 års Småföretagsbarometer som visade på en fortsatt god tillväxt, men med förväntningar om något lägre tillväxt under 2016.

Den goda konjunkturutvecklingen drivs i stor utsträckning av export och investeringar, medan offentlig konsumtion växer i lägre takt. De svenska hushållen och den inhemska konsumtionen driver också en stor del av tillväxten. Arbetslösheten har minskat, men samtidigt består tudelningen på arbetsmarknaden, inte minst mellan inrikes och utrikes födda.¹ Det tycks som att den svenska arbetsmarknadsmodellen är problematisk när det handlar om att skapa nya vägar in på arbetsmarknaden.² Fortsatt kompetensbrist och svårigheter för växande företag att rekrytera och anställa är därför även fortsättningsvis ett tillväxthinder för småföretagen.

Det är de små och medelstora företagen som utgör ryggraden, tillväxten och stabiliteten i ekonomin. Under de senaste decennierna har de små företagen haft den viktigaste rollen i jobbskapandet, hela 4 av 5 jobb skapas i företag med färre än 50 anställda.

Omvärldskonjunkturen har fortsatt att stärkas samtidigt som det råder ökad optimism i världsekonomin. En starkare omvärldskonjunktur med stigande investeringar gynnar också de svenska småföretagen genom att svensk export ökar. Efterfrågan i Europa förväntas fortsätta att förbättras men i vilken utsträckning beror bland annat på utvecklingen i omvärlden liksom på konsekvenserna av Storbritanniens framtida EU-utträde, Brexit.

I Sverige är förtroendet för den offentliga ekonomin starkt, liksom företagens förväntningar på utvecklingen framöver. Samtidigt finns det flera osäkerhetsfaktorer både i omvärlden och på hemmaplan. Sveriges småföretagare behöver tydlighet och förutsägbarhet. Snabba politiska svängningar med förändrade regelverk och skatter som resultat är inget som gynnar företagande på sikt, tvärt om så minskar viljan att göra investeringar och att anställa eller på annat sätt växa med företaget.

Näringslivet i Skåne

Näringslivet i Skåne är diversifierat och utvecklingen går mot att företag samlas i kluster (cleantec, läkemedel, it, livsmedel m.fl.), vilket både ger möjligheter och ställer krav på kommuner. Generellt väljer många huvudkontor att etablera sig i Malmö/Lund-området för närheten till Köpenhamn.

Företagsklimatet i Skåne varierar där de sydöstra delarna är stagnerande vilket beror till stor del på bristen på bra kommunikation för boende och pendlare. Malmö stad arbetar aktivt för att få fler företag till Malmö, mycket med inriktning på innovativa miljöer. Lund är den innovativa och kreativa kärnan i Skåne. I nordvästra Skåne har ett antal kommuner bildat

¹ SCB, AKU juli 2016

² Sverige har lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda enligt OECD. Se bl.a. OECD 2010.

Familjen Helsingborg som en gemensam satsning på näringslivet. Kristianstad är motorn i Nordöstra Skåne.

För hela Skåne är lant- och jordbruk en stor näring. Annars varierar branscherna i regionen. Handel och logistik är störst i Helsingborg medan tillverkningsindustrin är störst i Landskrona och i Kristianstad är livsmedelsindustrin och jord- och lantbruk starka. I Lund och Malmö är det utbildning, tjänstesektor med inriktning på innovativa och kreativa miljöer och cleantec som är de stora branscherna. I Lund är även högteknologi med inriktning på forskning stor. Trelleborg präglas av spedition och multinationella storföretag kopplade till transport och logistik.

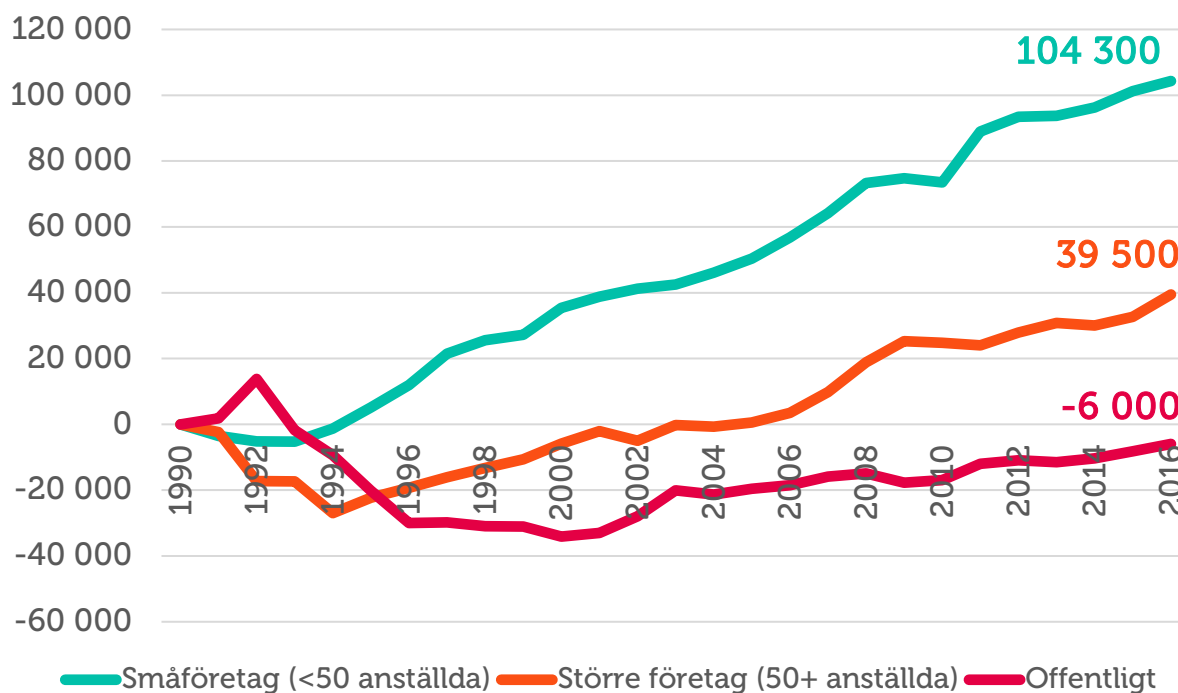
Jens Kullander ***Kullander AB***

Vi delar rapportens resultat om att det råder god konjunktur i Skåne. Året som gått har varit ett starkt år för oss och vi ser en fortsatt positiv trend framöver. Vi har bland annat anställt en person nu i sommar och om orderingen fortsätter att öka kommer vi komplettera med ytterligare personal redan i höst, vilket skulle innebära en ökning på nästan 10 procent av vår personalstyrka bara under 2017. Vi ser samma trend hos många av våra kunder.

Vi känner igen oss i att brist på lämplig arbetskraft är ett tillväxthinder, det är väldigt svårt att hitta rätt person som ska passa in på arbetsplatsen. Därför är det mycket positivt att Malmö blir en universitetsstad nästa år. Det vore ävens mycket bra om det fanns fler tekniska KY-utbildningar. För att fortsätta utveckla Skånes företagarklimat är integration en mycket viktig fråga. Att så många går utan jobb är ett misslyckande – personer som står långt utanför arbetsmarknaden är en stor resurs som går till spillo.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, företagen med färre än tio anställda som står för huvuddelen av sysselsättningstillväxten i Skåne.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Skåne län sedan 1990 (källa: SCB)³

Småföretagsbarometern – Skåne län

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det rådande ekonomiska tillståndet i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när industrin har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att det är låg arbetslöshet och investeringarna ökar.

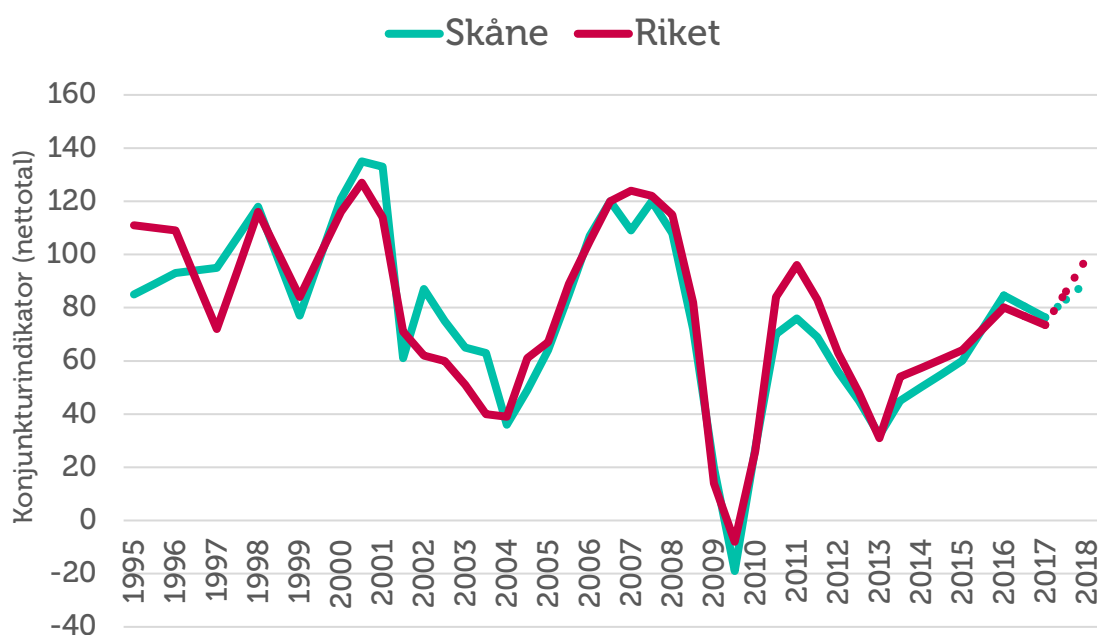
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfrågan på deras varor eller tjänster, har de svårt att behålla personal och göra nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och

I Småföretagsbarometern redovisar vi Skåne läns utveckling vad gäller sysselsättning, ordergång och omsättning för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. En

³ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

trend är att Skåne följer rikets utveckling och så även i årets mätning. I 2017 års undersökning är konjunkturindikatorn för länet 76 vilket är något över rikets indikator på 74 trots ett något minskat netttotal sedan fjolårets rapport. Framöver spår företagen att den starka tillväxten fortsätter. Förväntningarna inför de kommande tolv månaderna är goda inom samtliga tre delfaktorer, vilket ger en prognos på en förbättrad konjunktur till ett netttotal på 90. Prognosen är något lägre än riksgenomsnittet men förväntas fortsätta växa i takt med konjunkturindikatorn för riket på ett års sikt.

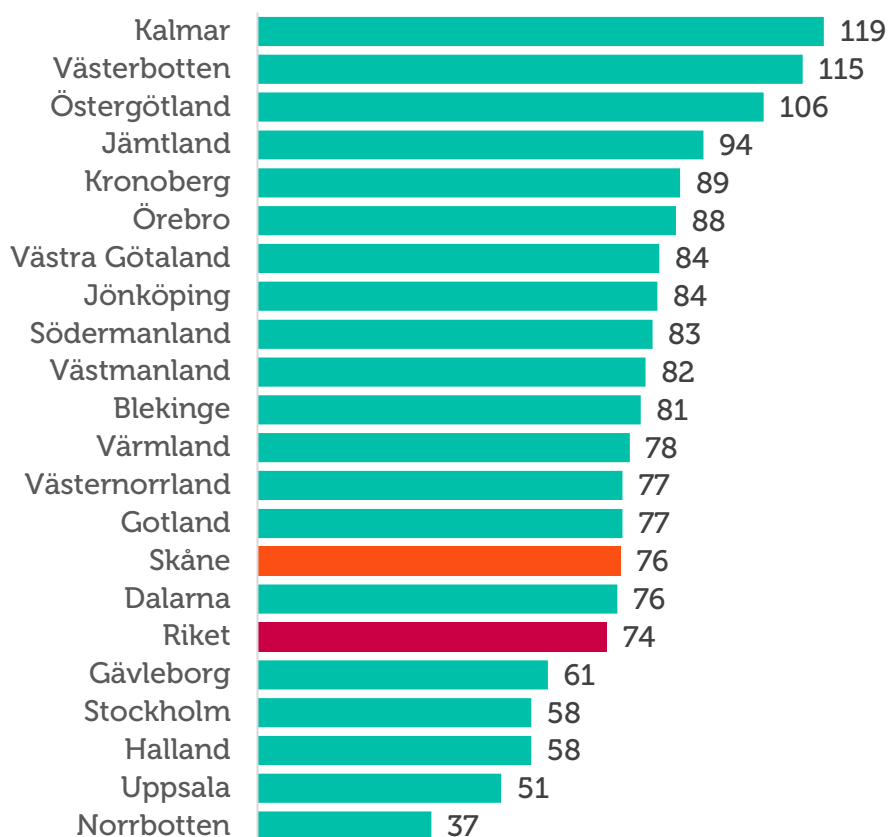
Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2017

Variationen i tillväxt i landet bekräftas av den parlamentariska landsbygdskommittén som lyfter fram att landsbygdskommuner är mer specialiserade inom areella näringar och lågteknologisk tillverkningsindustri.⁴ Många av dessa branscher befann sig i en rationaliseringsfas och sysselsättningen var något lägre än riksgenomsnittet i länet troligtvis på grund av dess näringslivsstruktur. Det är en utmaning för en del landsbygder där tillverkningsindustrin dominerar sysselsättningen, men där en sämre tillgång på utbildad arbetskraft och avancerade företagstjänster kombinerat med en svag köpkraftsutveckling på lokala marknader gör det svårt för nya verksamheter att etablera sig. Sysselsättningen har nu ökat något i Skåne men denna faktor är troligtvis fortsatt påtaglig i sysselsättningsutvecklingen i länet.

⁴ Parlamentariska landsbygdskommittén, SOU 2016:26

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av konjunkturindikator (netttotal) 2017

Stefan Hansson *Kontorschef Swedbank i Malmö*

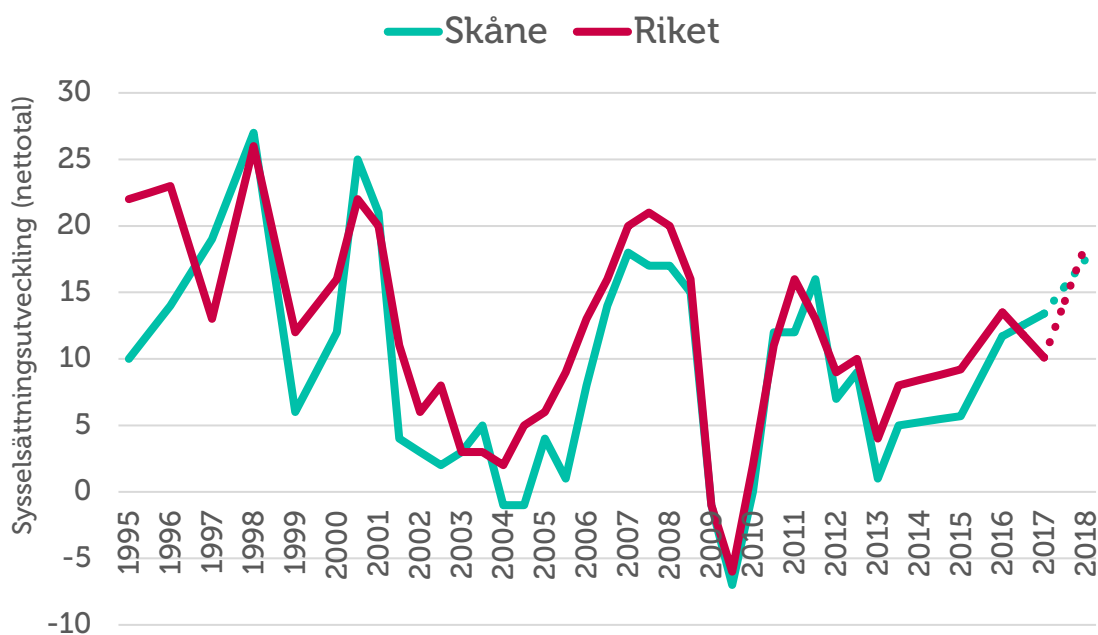
Vi ser att företagsklimatet i Malmö är bra. Det är också roligt att se att Malmö successivt växer fram som något av ett centrum för spelutvecklingsföretag. Det största hotet, som vi uppfattar det från våra företagskunder, är svårigheter att hitta personal med rätt kompetens. I övrigt har hela området kring Malmö/Lund en positiv trend utifrån flera stora utvecklingsprojekt som pågår i regionen.

Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett nettotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Likt i fjolårets rapport ser vi i årets mätning en ökning av sysselsättningstillväxten i Skåne. Sedan förra årets mätning har nettotalet ökat från 12 till 13. Av samtliga företag i länet har 22 procent ökat antalet anställda samtidigt som nio procent har minskat antalet anställda de senaste tolv månaderna. Sysselsättningstillväxten förväntas fortsätta då 24 procent räknar med att öka personalstyrkan i företaget medan endast sex procent räknar med att antalet anställda ska bli färre under de kommande tolv månaderna. Det sammanvägda nettotalet för sysselsättningen i länet förväntas således bli 18, jämfört med riksgenomsnittet som förväntas öka från årets nettotal 10 till 19.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2017

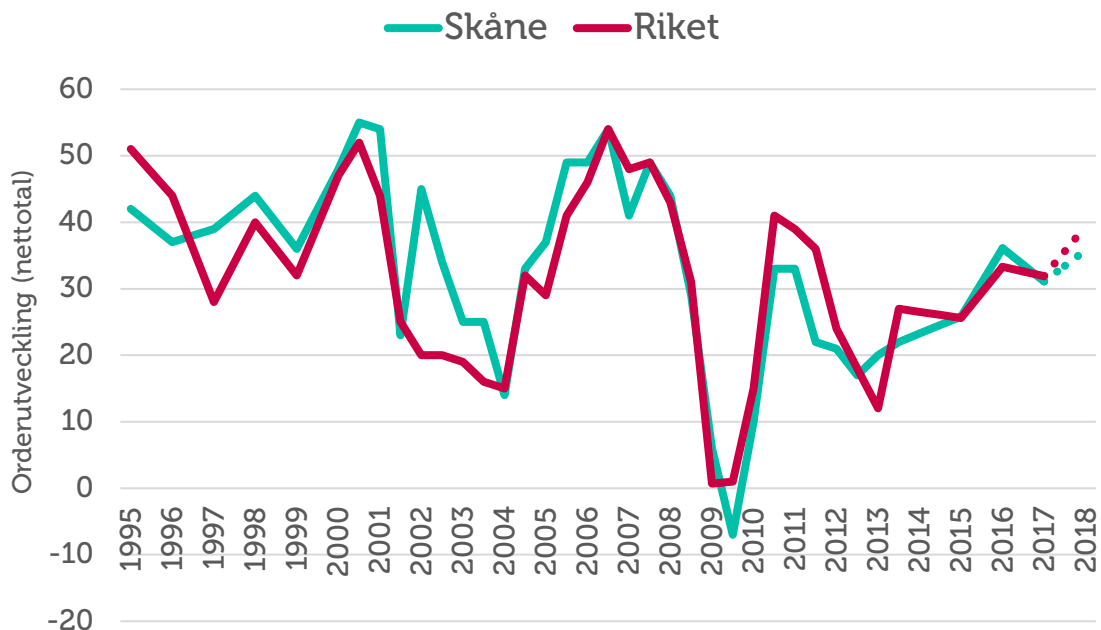

Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Orderingången för länets småföretag har ökat kontinuerligt sedan 2013. I årets mätning ser vi emellertid en minskning i orderingången jämfört med fjolårets mätning. Nettotalet för orderingången i Skåne län har minskat från 36 i fjol till 31 i årets mätning. Det är något lägre än rikets nettotal som landar på 32. Av samtliga småföretag i länet har nästan hälften, 49 procent, ökat sin orderingång de senaste tolv månaderna. Andelen företag som har sett en minskad orderingång under samma tidsperiod är 18 procent, något högre än riksgenomsnittet på 16 procent. Förväntningarna inför de kommande tolv månaderna ser mycket positiva ut då framför allt andelen företag som räknar med en minskad orderingång är lägre än i för de tolv månader som passerat. Prognosen hos företagen är att nå ett sammanvägt nettotal på 36 under de kommande tolv månaderna.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2017

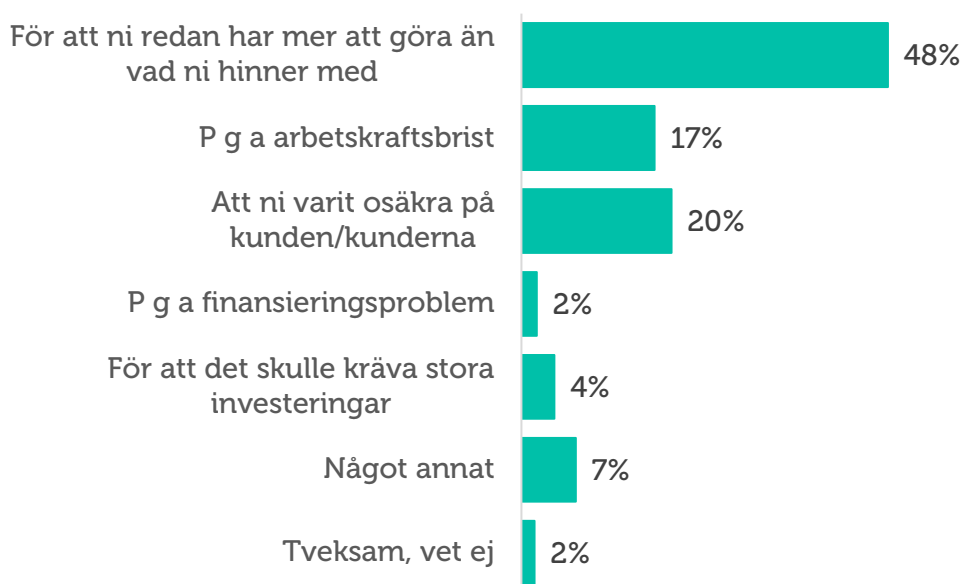
Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag behöva tacka nej till order. De senaste tolv månaderna har 37 procent av småföretagen i Skåne län tvingats att tacka nej till order, vilket är samma andel som i fjolårets rapport och lägre än riksgenomsnittet på 42 procent.

Av de som tackat nej till order anger 48 procent att den huvudsakliga anledningen till detta är på grund av att de redan har mer att göra än vad de hinner med, se figur 6. Även osäkerhet på kunden har varit en stor anledning till att företagen tackat nej.

Arbetskraftsbrist, exempelvis kompetens- eller matchningsproblem, anges av 17 procent som den främsta anledningen. Detta är över riksgenomsnittet 15 procent, vilket tyder på att just kompetensbrist kan vara ett betydande tillväxthinder för företag i Skåne län. Att få rätt förutsättningar för att nyanställa och utveckla genom att exempelvis enklare kunna få finansiering samt politiska reformer i form av exempelvis sänkta arbetsgivaravgifter kan motverka hinder för expansion och minskad orderingång på grund av att företagen har mer att göra än vad de hinner med. Kompetensförsörjning är fortsatt en stor utmaning för företagen i Skåne.

Figur 6 Tackat nej till order

Magnus N:son. Engelbäck *Regionchef Företagarna, Syd*

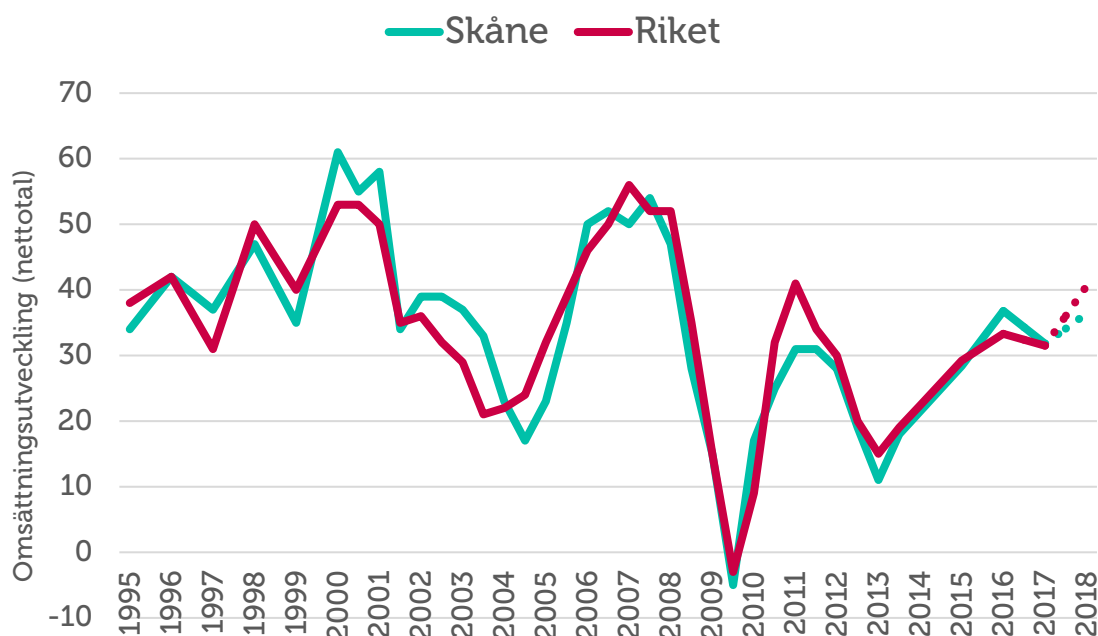
Fortsatt framtidstro i Skåne, om än en liten avmattning i sikte. Precis som tidigare är orosmolnet att 23 procent av företagen upplever att det är svårt att finna lämplig arbetskraft. Det är fortsatt det största tillväxthindret både i Skåne och i riket som helhet. Den samlade konjunkturindikatorn i länet är bättre än rikets konjunktur och endast inom lönsamhet finns det en lägre ställd förväntan inför det kommande året. Skånes småföretagares expansionsutsikter är positiva men något lägre ställda än riket i övrigt.

Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Skåne län har minskat sedan mätningen 2016, men ligger kvar på ett högt netttotal och i nivå med riksgenomsnittet. Omsättningen har ökat i 51 procent av företagen i länet, samtidigt som den har minskat i omkring var femte företag. Detta ger ett sammanvägt netttotal för omsättningstillväxten på 32. Förväntningarna inför kommande år är fortsatt optimistiska, men ligger något lägre än rikets förväntningar. Totalt sett tror företagen i Skåne på en omsättningstillväxt de kommande tolv månaderna som gör att nettotalet landar på 36, jämfört med nettotalet för rikets förväntningar på 41.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2017

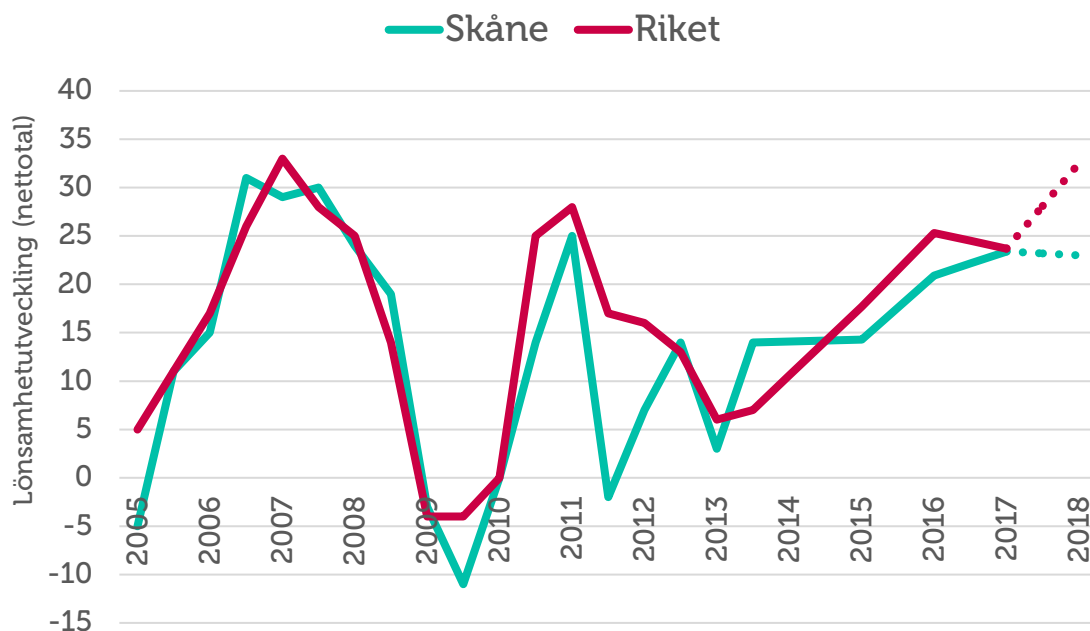

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis hänförlig till lönsamhetsutvecklingen. Årets mätning visar att länets netttotal för lönsamhet ligger något under rikets netttotal på 24 mot länets 23. Lönsamheten har förbättrats hos 41 procent av Skånes småföretag samtidigt som den försämrats hos 18 procent under de senaste tolv månaderna. Prognosen för de kommande tolv månaderna ligger sammanlagt på ett oförändrat netttotal i Skåne samtidigt som lönsamheten förväntas förbättrats något mer för företagen i riksgenomsnittet.

Rörelserna i lönsamheten avspeglar framför allt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturen men också svängningar i den inhemska ekonomin.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (nettotal) i Skånes län och riket 2005-2017

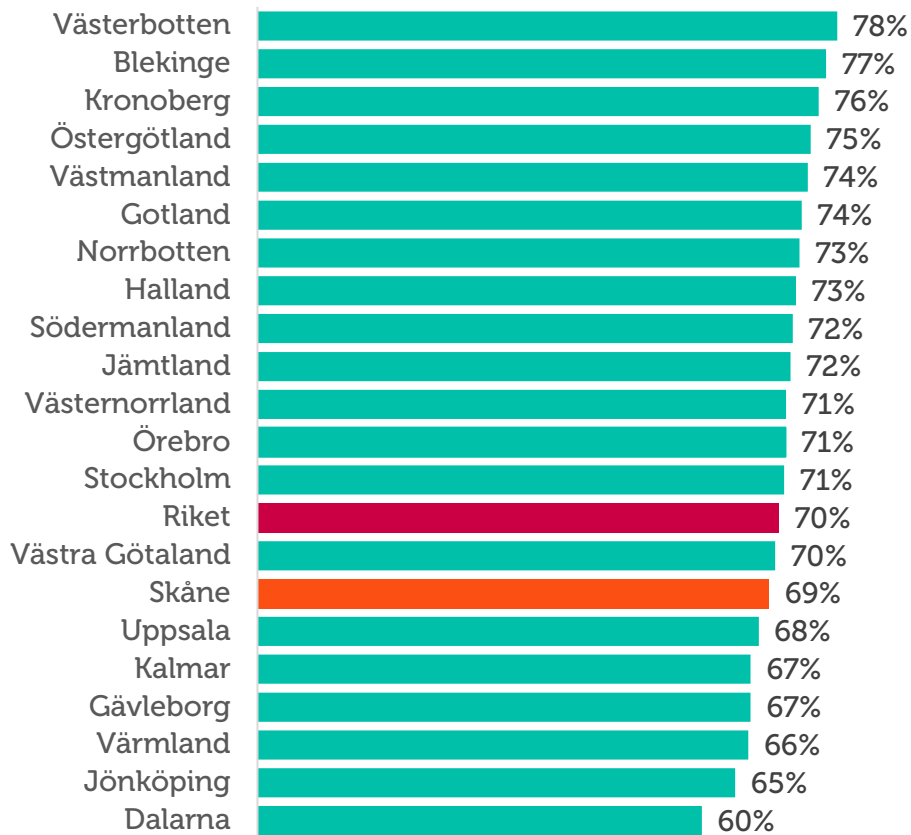
Företagens prisförväntningar

Det råder god konjunktur i Skåne län, vilket avspeglar sig i företagens förväntningar i prisutvecklingen de kommande tolv månaderna. Andelen företag i länet som räknar med att kunna höja priserna kommande år är 37 procent vilket är i linje med riksgenomsnittet på 40 procent. Samtidigt är det sex procent som räknar med att behöva sänka sina försäljningspriser under de kommande tolv månaderna.

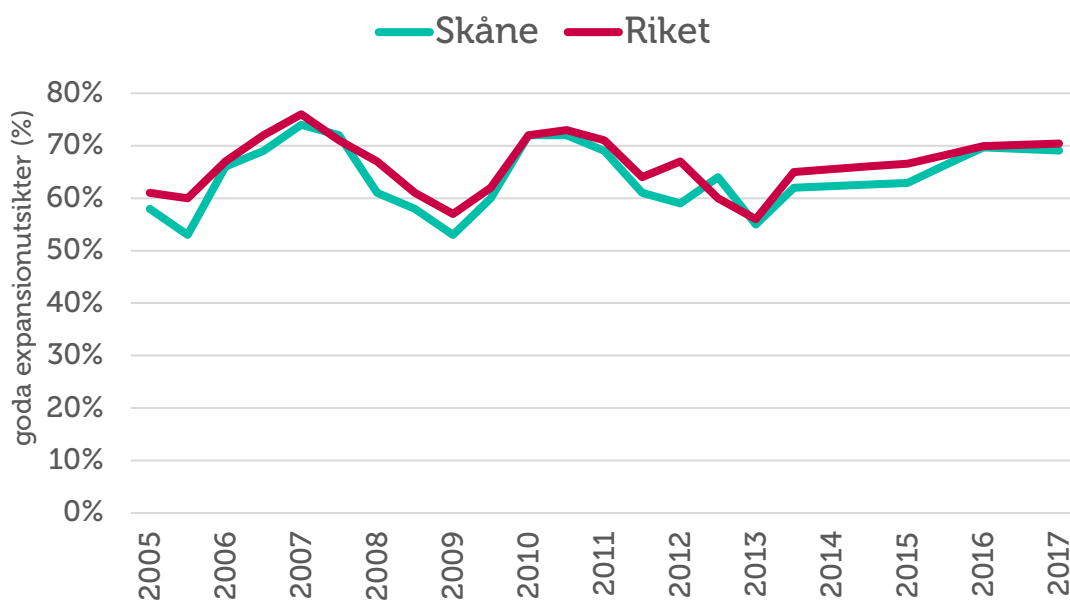
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Skåne län upplever goda möjligheter att växa framöver. Av samtliga företag i länet bedömer 69 procent att de har utsikter att expandera på sikt. Dessutom kan vi se att nio av tio företag i länet vill växa.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2017

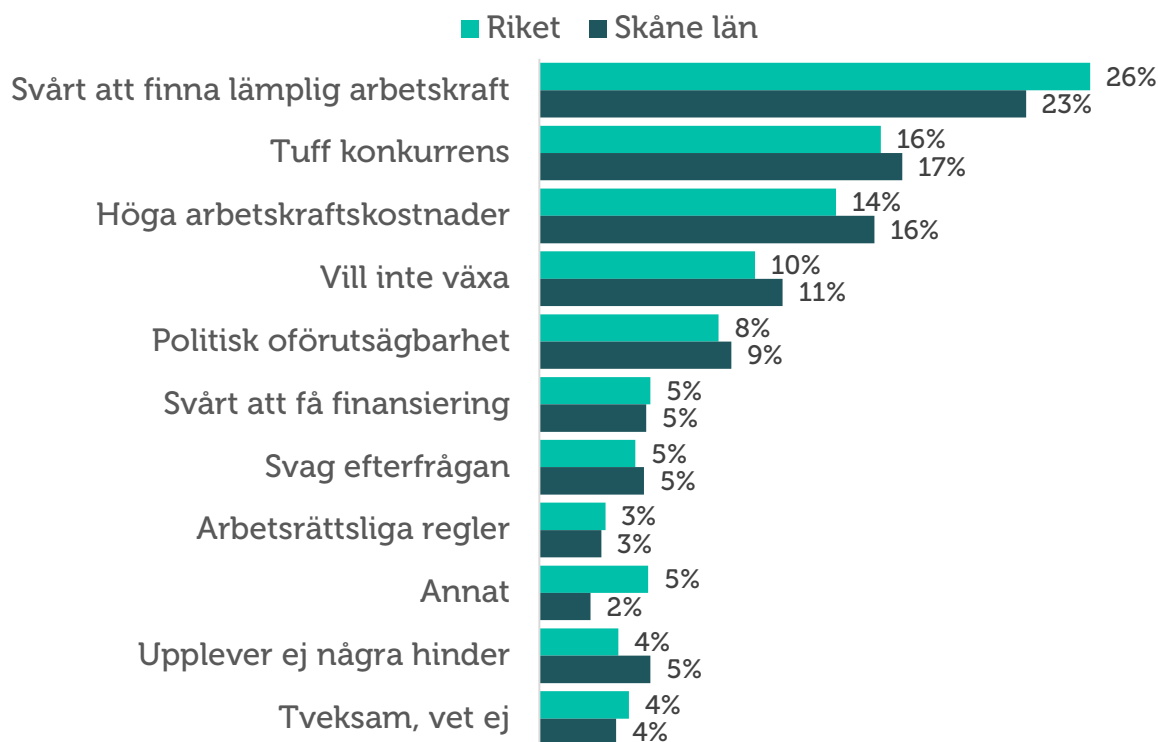
Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Skånes län och riket 2005-2017

Svårighet att finna lämplig arbetskraft är det största tillväxthindret som Skånes småföretag upplever. Nästan var fjärde företag, 23 procent, uppger detta som största hinder, vilket överensstämmer med riket som helhet. Tuff konkurrens och höga arbetskraftskostnader är de främsta hindren för 17 respektive 16 procent av företagen i Skåne. Skatter och kostnader för arbetskraft, inklusive socialavgifter tillhör de stora kostnadsposterna för många företag och påverkar direkt lönsamheten och risken med att driva företag. Skattehöjningar och regelkrångel kommer att minska incitamenten till företagande och sysselsättning, vilket riskerar att leda till lägre tillväxt samt hämma företagens vilja och möjligheter att växa.

De tre största tillväxthindren är de samma som angavs vid förra årets mätning och upplevs i samma grad som betydande hinder, med undantag för att brist på lämplig arbetskraft har ökat bland företagen. Även politisk oförutsägbarhet är en betydande risk för företagen. Politisk tydlighet och stabilitet gynnar entreprenörskap och företagens möjligheter för expansion. Att starta och utveckla företag, ta ansvar för personal och investeringar kräver engagemang, hårt arbete och risktagande. Därför behövs konkreta åtgärder som gör det möjligt för fler att välja eget företagande framför anställning, att utveckla sitt företag och att anställa.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Skånes län och i riket 2017 (procent)

Konjunkturrisker

Den svenska konjunkturen är den största konjunkturrisken enligt 36 procent av länets företag. Det är en något lägre andel än i riket. Däremot är oron för den internationella konjunkturen något högre i Skåne än rikssnittet. Det är även fler i Skåne som inte ser någon konjunkturrisk, vilket avspeglar det goda konjunkturläget i länet.

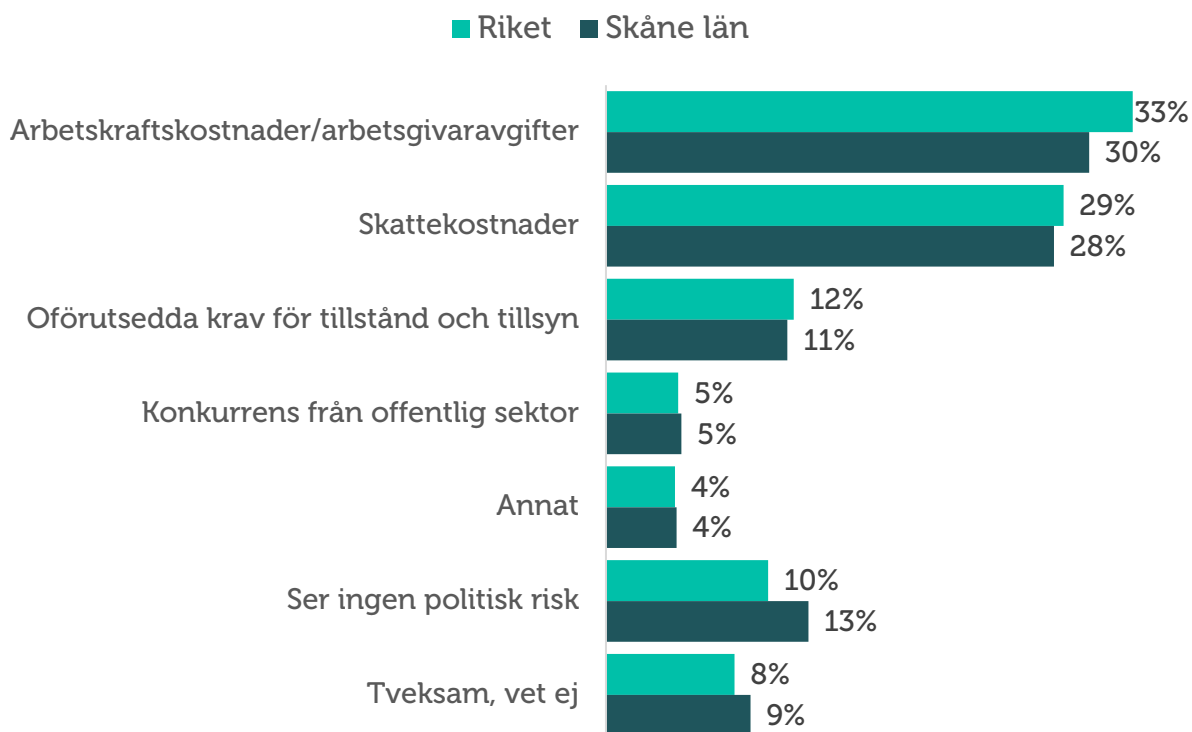
Trots att konjunkturen förbättrats avsevärt på riksnivå och företagen överlag fortsatt är optimistiska, finns en viss osäkerhet om denna optimistiska bild kommer att förverkligas. Exempel på osäkerheter som kan påverka konjunkturåterhämtningen är kraftiga pris- och kostnadsökningar samt brist på lämplig arbetskraft.

Politiska risker

Den största politiska risken är potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter vilket också är i linje med riket som helhet, 30 respektive 33 procent. Ökade skattekostnader upplevs som den främsta risken för 28 procent av alla småföretag i Skåne. Jämfört med riksgenomsnittet är det fler företag i Skåne som inte ser någon politisk risk, vilket avspeglar det goda konjunkturläget i länet.

I årets mätning är den tredje största politiska risken för Skåne och övriga Sveriges småföretag oförutsedda krav för tillstånd och tillsyn. Elva procent av företagen i länet upplever detta som främsta politiska risk. Inte minst slår denna typ av osäkerhet mot sektorer som i högre grad berörs av den politiska debatten, till exempel företag i LOV-systemen eller utförare av ROT- och RUT-tjänster. Regeringens svaga parlamentariska ställning och dess beroendeställning till andra partier innebär en politisk oförutsägbarhet. Frågor som rör skatter, tillståndsfrågor och trygghetssystemet tenderar att hamna i långbänk med risk att nyinvesteringar och nyanställningar skjuts på framtiden.

Figur 18 Vilken anser du är den största politiska risken för ert företag?

Skånes fyra regioner

Skåne är ett storlän med 33 kommuner och över 1,2 miljoner invånare. Det betyder också att näringslivet i olika delar av länet skiljer sig åt. Sedan hösten 2005 genomförs därför en särskild regionaliserad Småföretagsbarometer för Skåne län. Vi vill med denna regionala Barometer ge en bild av hur konjunkturläget skiljer sig åt i olika delar av Skåne.

Vid uppdelningen av Skåne i olika regioner används följande indelning, som genomgående används i hela Barometern:

- **Skåne Sydväst** utgörs av kommunerna Kävlinge, Eslöv, Lomma, Burlöv, Staffanstorp, Lund, Malmö, Svedala, Vellinge, Höör och Trelleborg.
- **Skåne Nordost** utgörs av kommunerna Perstorp, Osby, Hässleholm, Östra Göinge, Kristianstad, Bromölla och Hörby.
- **Skåne Nordväst** består av kommunerna Båstad, Ängelholm, Örkelljunga, Höganäs, Åstorp, Helsingborg, Bjuv, Klippan, Landskrona samt Svalöv.
- **Skåne Sydost** omfattar kommunerna Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla och Ystad.

Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn

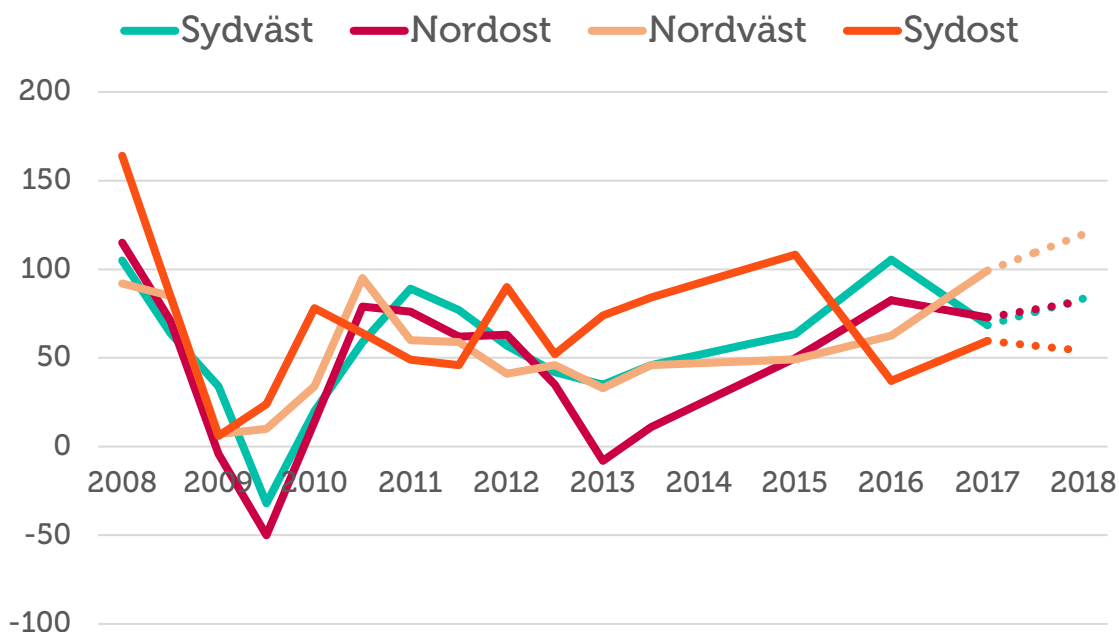
När vi summerar de tre variablerna, sysselsättning, orderingång och omsättning, ser vi att samtliga regioner uppvisar en positiv konjunkturindikator. Trots det är det stora skillnader mellan regionerna, se figur 12. Starkast indikator ser vi i Nordväst som stigit från 63 till 99 i årets mätning. Indikatorn för riket landar på 74. På ett års sikt räknar regionen med en indikator på 90.

Under våren 2013 var indikatorn i Nordost negativ (-8). I fjol såg region Nordost en stark ökning i konjunkturindikatorn och låg då på nettotalet 83. I årets mätning är konjunkturen fortsatt god i regionen men tillväxten har avtagit något och försvagats till ett nettotal på 73. Detta är i linje med fjolårets prognos. Förväntningarna på kommande tolv månader är att konjunkturen ska stärkas ytterligare och ligga på ett sammanvägt nettotal på 82.

I nordväst steg indikatorn långsamt åren 2013 till 2015. I fjol ökade den något kraftigare till ett nettotal på 63. I årets mätning är det sammanvägda nettotalet för regionen 99, vilket med råge överträffade fjolårets förväntningar. Prognosen är ytterligare en ökning till en indikator på 120.

Sydost är tillsammans med Nordväst den region i Skåne som sett en ökning av konjunkturindikatorn. I fjol var utvecklingen något svagare än övriga regioner i länet, men i år har det sammanvägda nettotalet för konjunkturen ökat kraftigt från 37 till 60. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är mindre optimistiska och regionens företagare räknar med en försvagad konjunkturindikator till nettotalet 54.

Figur 12 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, orderingång och omsättning (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2017

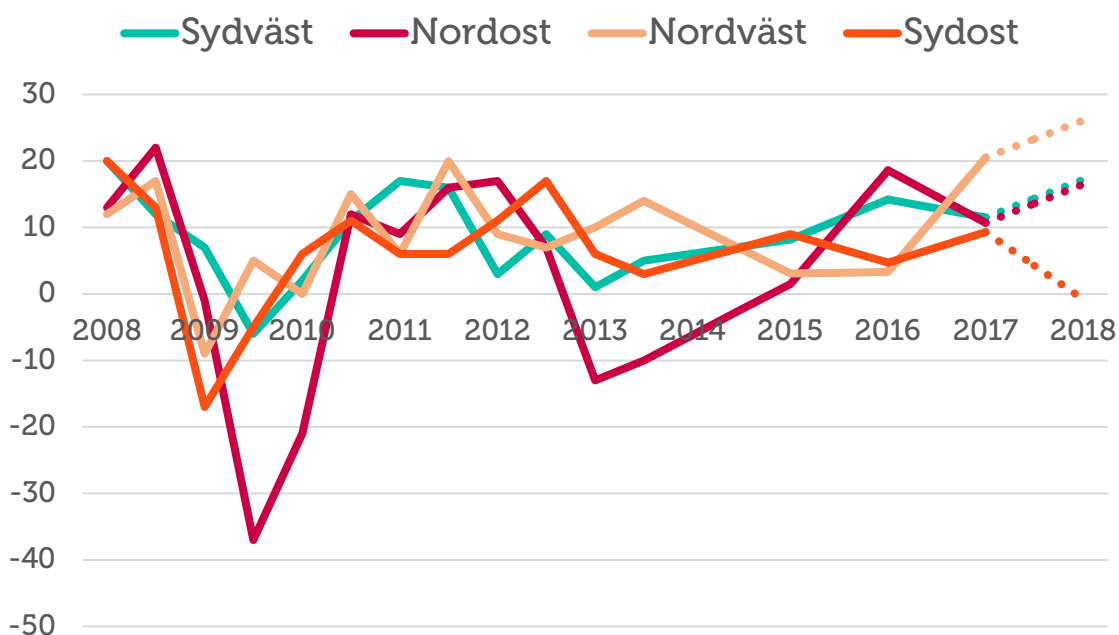

Skånes fyra regioner – sysselsättning

Två av de fyra regionerna visar på en ökad sysselsättningstillväxt sedan fjolårets mätning. Nordväst ser starkast utveckling och går från ett netttotal på 3 till 21, se figur 13. Sydostliga Skåne från 5 till 9. Utvecklingen i Sydväst har varit svagare med ett netttotal från 14 till 12. Sämst har utvecklingen varit i Nordost som har fallit från ett netttotal på 19 till 11 i årets mätning.

Prognosen framöver är positiv, och man spår en ökad sysselsättningstillväxt i samtliga regioner utom i Sydost. Prognosen är att region Nordväst går starkast, följt av Nordost och Sydväst. Samtidigt förväntas utvecklingen i Sydost vara negativ. Sammantaget spår Skåne att utvecklingen ska motsvara rikets sysselsättningstillväxt.

Figur 13 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2017

Skånes fyra regioner – orderingsgång

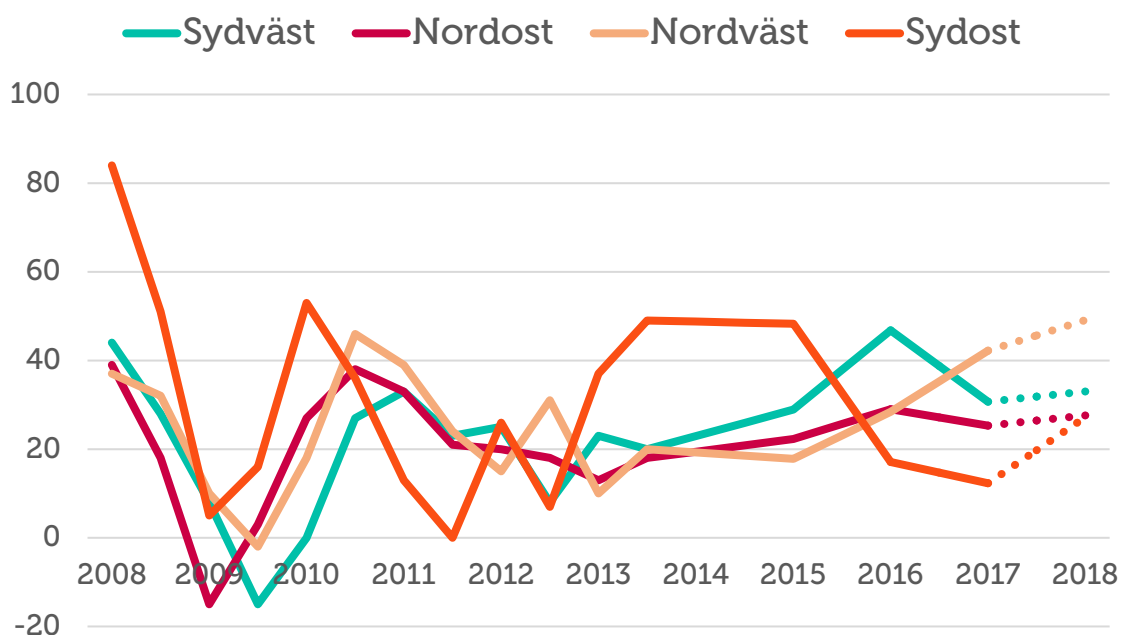
Orderingsgången i Nordväst har under året varit stark och är även den enda av de fyra regionerna som sett en ökad orderingsgång sedan fjolårets rapport. Av företagen har 60 procent i Nordvästra Skåne haft en ökad orderingsgång vilket ger ett netttotal på 42 jämfört med föregående års 28, se figur 14. Förväntningarna är att denna utveckling ska fortsätta.

Nordost har minskat orderingsgången från ett netttotal på 29 till 25 i årets mätning. Prognosen på de kommande tolv månaderna är att utvecklingen ska återhämta sig och öka till en nivå som motsvarar fjolårets netttotal.

Region Sydost ligger på ett betydligt lägre netttotal jämfört med övriga regioner i Skåne. Av företagen i regionen har 37 procent upplevt en ökad orderingsgång samtidigt som var fjärde företag upplevt en minskad orderingsgång. Således ligger det sammanvägda nettotalet för orderutvecklingen på tolv jämfört med fjolårets 17 och den kraftiga minskning som regionen upplevde i fjolårets mätning då den samlade orderingsgången föll från nettotalet 48 fortsätter. Sydost minskar kraftigt från ett netttotal på 48 till 17. Förväntningarna är däremot betydligt mer upplyftande och företagen i Sydost tror på en ökad orderingsgång till ett sammanvägt netttotal på 27.

Sydvästra Skåne ligger fortsatt högt jämfört med de övriga regionerna, men minskar från nettotalet 47 till 31 i årets mätning. Förväntningarna på kommande tolv månader är något försiktiga.

Figur 14 Orderutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2017

Skånes fyra regioner – omsättning

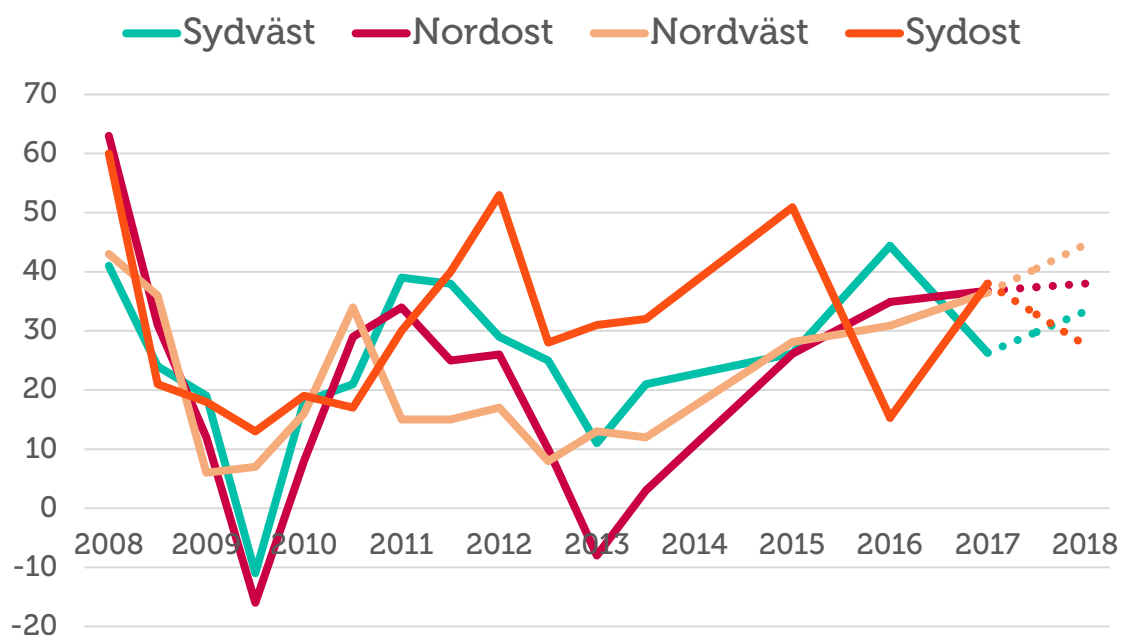
Starkast utveckling av omsättningen ser vi i region Sydost som går klart bättre än riket. Omsättningen har ökat hos 54 procent av företagen samtidigt som den minskat hos 16 procent, vilket ger ett sammanvägt netttotal på 38. Riksgenomsnittet för omsättningstillväxten är 32. Sydost förväntar sig däremot en minskad tillväxt i omsättningen de kommande tolv månaderna.

Nordväst stärker sitt netttotal från 31 till 37 i årets mätning. Fler än hälften, 55 procent, av företagen har haft en ökad omsättning under det gångna året. Prognosen framåt är något högre än riket som helhet. Det förväntade nettotalet under de kommande tolv månaderna är 45 jämfört med 41 i riket.

Sydväst ser länets kraftigaste minskning i omsättningstillväxten de senaste tolv månaderna. Omsättningen har ökat hos 47 procent av företagen medan den minskat hos 21, vilket ger ett sammanvägt netttotal på 26 jämfört med fjolårets 44. Förväntningarna ser godare ut och regionen räknar med att vara i linje med rikets omsättningstillväxt de kommande tolv månaderna.

Nordost ökar något sedan fjolårets mätning och den totala omsättningstillväxten ligger i årets mätning på nettotalet 37. Omsättningen har ökat hos 54 procent av företagen medan den har minskat hos 17 procent. Prognosen framåt är försiktig med en ökning till ett sammanvägt netttotal på 38.

Figur 15 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2017

Skånes fyra regioner – lönsamhet

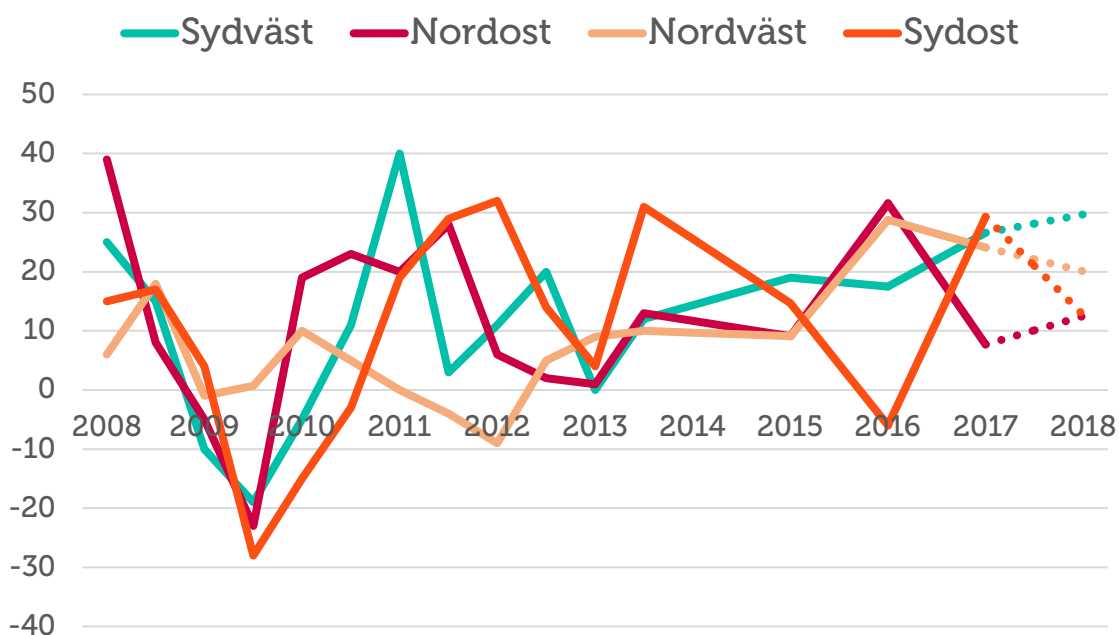
Tillväxten i lönsamhet har ökat i två av fyra regioner. Mest har lönsamheten ökat i Sydost där 42 procent av företagen uppger en ökning, se figur 16. Samtidigt uppger 13 procent en minskad lönsamhet, vilket ger ett sammanvägt netttotal på 29. Detta är en mycket kraftig ökning sedan fjolåret då regionen hade ett sammanvägt netttotal på -8, vilket innebär att det då var fler företag som såg en minskad lönsamhet än vad det var företag som haft en ökad lönsamhet i verksamheten. Prognosen inför de kommande tolv månaderna är mindre positiv och företagen tror på en minskad lönsamhetstillväxt.

Även i Sydväst uppger företagen en ökning. Lönsamheten har ökat i 45 procent av företagen medan 18 procent uppger en avtagande lönsamhet. Lönsamheten förväntas fortsätta öka i sydvästra Skåne, från årets netttotal 27 till ett netttotal på 30 under kommande tolv månaderna.

I Nordväst har 43 procent av företagen haft en ökad lönsamhet medan 18 procent haft en minskad lönsamhet under de senaste tolv månaderna. Detta ger ett netttotal på 24 vilket är lägre än fjolårets 29. Prognosen för nordvästra Skåne är minskad lönsamhetstillväxt under de kommande tolv månaderna, till ett sammanvägt netttotal på 20.

Den största tillbakagången i lönsamhetstillväxten finner vi i region Nordost. Där har lönsamheten ökat i 31 procent av företagen samtidigt som den minskat 23 procent av företagen, vilket ger ett netttotal på 8. Detta är betydligt lägre än övriga tre regioner i länet och även jämfört med riksgenomsnittet på 24. Det är även en kraftig minskning jämfört med fjolårets netttotal på 32. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är att lönsamheten ökar något men att tillväxttakten är fortsatt lägre än övriga regioner i länet, bortsett från region Sydost som ligger på samma förväntade netttotal på 13.

Figur 16 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2017

Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet

Den svenska konjunkturen har utvecklats mycket väl under det senaste året och de små och medelstora företagen är tillväxtmotorn, så även i Skåne. Årets konjunkturindikator uppgår till 76 för Skåne vilket är över riksgenomsnittet på 74. Detta visar på en något försvagad utveckling jämfört med fjolårets konjunkturindikator. Förväntningarna framöver är positiva men något mer försiktiga om utvecklingen. En rad ekonomiska och politiska utmaningar bidrar till osäkerheten om konjunkturläget framöver.

Det är i genomsnitt nio av tio företag som uppger att de vill växa. Samtidigt står företagen inför en rad hinder som motverkar en framtida expansion. Det är framförallt svårt att finna lämplig arbetskraft på arbetsmarknaden och höga arbetskraftskostnader gör att många företag tvekar att anställa. Även politisk oförutsägbarhet har stor påverkan på ett företags expensionsplaner.

Utvecklingen det senaste året visar att det är de små och medelstora företag som utgör motorn i jobbskapandet. Det är dessa företag och företagsamma människor som tar risker, som anställer, som skapar varaktiga jobb och som via skattsedeln bidrar till vår gemensamma välfärd.

De viktigaste förutsättningarna för ett starkt företagsklimat är goda villkor för företag att starta, expandera och anställa. Det handlar om att företagare ska kunna verka på en rättvis och konkurrensneutral marknad. Villkoren för företagande ska vara lika, oberoende av företagsform och bransch. Utan hänsyn till om företaget har kollektivavtal eller inte och oavsett var företaget verkar geografiskt i Sverige.

Viktiga åtgärdsområden för att stärka det svenska företagsklimatets utveckling är därför:

- **Säkra småföretagens tillgång till kompetens.** Svårigheten med att hitta lämplig arbetskraft är ett av de största tillväxthindren för små företag. Det är viktigt att underlätta matchning mellan företagens kompetensbehov och jobbsökande samt att utbildningar svarar mot företagens behov. Utbildningssystemets utformning behöver bli mer dynamiskt och lyhört för arbetsmarknadens efterfrågan.
- **Sänk arbetsgivaravgifterna och kostnaden för att anställa.** Eftersom Sverige står inför en rad utmaningar vad gäller arbetslöshet och integration är det viktigt att verkligen fundera på alla möjliga sätt att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och skapa vägar in i arbetslivet och det svenska samhället.
- **Förenkla och sänk skatterna på företagande.** Det behövs en översyn av skattesystemet som ger internationell konkurrenskraft och incitament till företagande, arbete och utbildning. Det ska vara mer lönsamt att ta de risker och det ansvar som det innebär att driva företag. Ökade kostnader för företagare genom högre skatter gör det svårare att investera och anställa. På liknande sätt leder höjningar av inkomst- och marginalskatterna till minskad sysselsättning och lägre risktagande. På längre sikt utarmas den svenska konkurrenskraften.